

Príležitostná štúdia NBS

1/2026

Zisťovanie o financiách a spotrebe domácností 2023: Výsledky zo Slovenska

Andrej Cupak, Judita Jurašeková Kucserová, Anna Strachotová, Jan Babecký, Denys Orlov, Míchal Marenčák, Vladimír Novák

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Bez predchádzajúceho súhlasu autorov je povolené reprodukovat' len krátke úryvky, najviac dva odseky, s uvedením zdroja.

Názory a výsledky uvedené v tejto práci sú názormi autorov a nepredstavujú oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2026

research@nbs.sk

Kontakt

Národná banka Slovenska

Imricha Karvaša 1

813 25 Bratislava

Elektronická verzia

<https://nbs.sk/publikacie/vyskumne-a-prilezitostne-studie-wp-op/>

ISSN 2585-9277 (elektronická verzia)

Netechnické zhrnutie

Táto správa prezentuje hlavné výsledky zo Zisťovania o financiách a spotrebe domácností (Household Finance and Consumption Survey, HFCS) za Slovensko z roku 2023. HFCS je súčasťou celoeurópskeho projektu národných centrálnych bánk, koordinovaný Európskou centrálnou bankou. Uskutočňuje sa harmonizovanou metodológiou, približne v trojročných intervaloch, od roku 2010. HFCS zbiera podrobné mikroúdaje o reálnych a finančných aktívach, zadlženosti, príjmoch a spotrebe domácností. HFCS poskytuje štrukturálny prehľad informácií o bohatstve domácností, v prípade Slovenska navyše rozšírený o indikátory finančnej gramotnosti a ekonomických očakávaní. Hlavné výsledky HFCS 2023 zo Slovenska sú nasledovné.

Bohatstvo v nominálnom vyjadrení vzrástlo o takmer 30 %, zatiaľ čo reálne zisky zostali skromné a majetková nerovnosť sa mierne prehĺbila.

- Slovenské domácnosti zaznamenali zdanlivo silný nárast mediánu čistého majetku, ktorý vzrástol z 97 000 EUR v roku 2021 na 125 400 EUR v roku 2023. Po zohľadnení inflácie však hodnota za rok 2023 naznačuje iba malú zmenu v reálnom vyjadrení, pričom reálne mediánové čisté bohatstvo vzrástlo medzi rokmi 2021 a 2023 o 4 %.
- Niektoré domácnosti profitovali z nárastu bohatstva viac ako iné, čo viedlo k miernemu prehĺbeniu nerovnosti v bohatstve v rokoch 2021 až 2023. Napríklad, Giniho index sa zvýšil z 0,45 na 0,47.

Najväčší nárast bohatstva zaznamenali vlastníci nehnuteľností s hypotékou a staršie domácnosti, pričom reálne aktíva zostali dominantnou formou bohatstva.

- Portfóliá domácností zostávajú silne koncentrované v oblasti bývania, pričom rast hodnoty nehnuteľností je hlavnou hnacou silou rastu bohatstva.
- Reálne nárasty čistého majetku boli obzvlášť silné v domácnostiach vo veku 45 až 54 a 65+ (zvýšenie nad 10 %), zatiaľ čo mladšie domácnosti zaznamenali len mierne reálne zisky alebo dokonca reálne poklesy.
- Finančné aktíva zostávajú sekundárne, pričom vklady vlastní viac ako 90 % domácností. Účasť na pokročilejších nástrojoch (investovanie do podielových fondov, akcií a dlhopisov) mierne vzrástla medzi 2021 a 2023, avšak stále platí, že iba 1 z 10 domácností drží takéto sofistikované aktíva.
- Najmä účasť v podielových fondoch sa takmer zdvojnásobila, a to z približne 4 % na takmer 8 %. Tento rast však pochádzal najmä z domácností investujúcich pomerne nízke sumy.
- Žiadna významná socio-demografická skupina nevykazuje opačný trend, pri ktorom by v portfóliách domácností prevládali finančné aktíva alebo podnikanie.

Viac ako štvrtina domácností žije „od výplaty k výplate“, pretože si nevybudovala finančnú rezervu.

- Viac ako štvrtina slovenských domácností žije „od výplaty k výplate“, t. j. ich likvidný majetok (vklady) je nižší ako polovica ich mesačného príjmu. Väčšina z nich však patrí do skupiny

majetných domácností, ktoré disponujú nelikvidným majetkom vo forme nehnuteľností, ako sú napríklad byty, čo v roku 2023 predstavuje približne 24 % domácností.

- Naopak, len asi 3 % sú majetkovo chudobné domácnosti, ktoré majú málo majetku v likvidnej alebo nelikvidnej forme.
- Domácnosti s vyšším vzdelaním a vyššou finančnou gramotnosťou majú menšiu pravdepodobnosť, že sa dostanú do kategórie žijúcich „od výplaty k výplate“. Naopak, u mladých domácností je vyššia pravdepodobnosť, že budú žiť „od výplaty k výplate“.

Domácnosti naďalej pokračovali v čerpaní hypoték, zatiaľ čo kľúčové ukazovatele zadlženosti vykazovali len malé zmeny.

- Domácnosti prejavovali naďalej veľký záujem o hypotekárne úvery, pričom podiel tých, ktoré mali hypotekárny dlh, vzrástol z 25 % v roku 2021 na takmer 30 % v roku 2023. Naopak, podiel nehypotekárnych dlhov zostal vo všeobecnosti stabilný na úrovni okolo 16 %.
- Napriek mierne prísnejším úverovým podmienkam v období 2021–2023 zostali kľúčové ukazovatele zadlženosti, ako je pomer úveru k hodnote (LTV) a pomer dlhovej služby k príjmu (DSTI), vo všeobecnosti stabilné.

Domácnostiam sa zvýšilo finančné povedomie a tolerancia voči riziku, avšak tento pokrok je stále obmedzený.

- Finančná gramotnosť na Slovensku sa za posledné obdobie mierne zlepšila (podiel dosahujúcich vysokú úroveň finančnej gramotnosti sa zvýšil z 13 % v roku 2021 na 16 % v roku 2023), ale celková úroveň zostáva v medzinárodnom meradle naďalej nízka.
- Navyše, domácnosti sú teraz o niečo ochotnejšie podstupovať finančné riziká, hoci väčšina z nich stále uprednostňuje možnosti s nízkym rizikom.
- Vyššia finančná gramotnosť a väčšia ochota podstupovať riziko sú spojené s vyššou pravdepodobnosťou držania akcií, dlhopisov alebo podielových fondov.

Makroekonomické očakávania sa medzi domácnosťami výrazne líšia a vnímanie nespravodlivosti je rozšírené.

- Domácnosti majú tendenciu výrazne nadhodnocovať súčasnú a budúcu infláciu.
- Domácnosti s vyšším vzdelaním a silnejším finančným povedomím majú realistickejšie predstavy a očakávania ohľadom budúcnosti.
- Väčšina slovenských domácností vníma ekonomický systém ako nespravodlivý a podpora redistribúcie zdrojov sa s vyšším príjmom stráca a s vekom narastá. Okrem toho, sociálne porovnávanie úzko súvisia s vnímaním (ne)spravodlivosti.